

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru strălănitare 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Problemele zilei

Nu este vorba, în aceste șire, de zilele de caniculă ori de ploile torențiale, cari au pricinuit revărsări de ape, cu pierderi de sute de vieți și distrugerii de mii de gospodării și așezări omenești, în țara noastră, ca și în restul Europei. Nu este vorba nici de alte chestiuni senzaționale ca afacerea Skoda, cu ancheta ei parlamentară, care umple pagini întregi ale marilor noastre cotidiene, cu declarațiuni și amănunte uluitoare.

Este vorba de ceva mai puțin senzațional, mai puțin de actualitate pentru lumea mare, care își mai dă seama că în afară de declarațiile și cancanurile politice, în afară de chestiunea Skoda, de călătoriile și concediile miniștrilor etc. etc. — mai sunt și alte probleme de actualitate și de importanță pentru îndrumarea sănătoasă a sufletului neamului nostru.

Sunt probleme de ordin bisericesc, de un interes mai perenal, cu cari s'a ocupat, în zilele de 17 și 18 Iunie, Conferența Episcopilor uniți întruniți la reședința Metropolitană din Blaj.

Vom aminti câteva din problemele puse în discuție, asupra cărora conferența s'a pus de acord, aducând hotărâri corespunzătoare. S'a discutat, între altele, chestiunea anului jubilar prelungit; chestiunea preoților și a pastorației militarilor; chestiunea profesorilor de religie dela școlile statului; chestiunea serbărilor naționale; chestiunea orelor de religie în cl. VIII de liceu reînființată; chestiunea bugetului Cultelor pe noul an bugetar, care prevede înființarea de abia a 5 parohii noi, cu retribuție dela stat pentru biserică noastră (— bisericii ortodoxe îi prevede 100 posturi noi!). S'a examinat chestiunea congresului Agrului care se va ține în toamnă, în orașul de reședință al P. S. Nicolescu, care pregătește tot pe aceea vreme și binecuvântarea de nou a Catedralei sale, trecută prin o reparațiune radicală și zgrăvită de nou cu cheltuială de vre-un milion de Lei, adunați și cruțați din partea Episcopului; — chestiunea federalizării Reuniunilor de femei, pentru cari a fost delegat asistent eclesastic Păr. Canonic Ștefan Roșianu.

S'a prezentat conferenței noua edițiune (a V-a cu litere străbune) — a »Orologhionului«, la care a lucrat Păr. Canonic Macaveiu, apărută de sub tipar tocmai în zilele acestea, edițiune închinată »amintirii lui Timoteiu Cipariu celui care, înainte cu una sută de ani, la A. D. 1835 a tipărit la Blaj, pentru folosul bisericii și al neamului — atunci întâia oară cu litere străbune — aceasta carte«, și s'a discutat problema desfacerii și răspândirii lui.

Și în sfârșit s'au examinat — fiind referent însuși Păr. Canonic Bălan, care se găsește în parte de vreo 3 săptămâni — observările PP. SS. Episcopi, și părerea bisericii noastre, privitoare la o nouă serie de câteva sute de articole din Proiectul Codului de drept canonic oriental, care se lucrează acum la Roma.

Preasfințitii Episcopi, în sfârșit, au examinat apoi stadiul în care se găsește astăzi problema avortului pusă în proiectul noului Cod Penal la București, hotărând un memoriu colectiv, destinat celor în drept, exprimând punctul de vedere al adevărului creștin.

Iată programul de muncă realizat în cursul celor 2 zile, cât a durat Conferența, la care pe lângă PP. SS. Episcopi, sub prezidiul I. P. S. Mitropolit, au luat parte membrii Capitlului mitropolitan, pe cum și părintele Canonic Teofil Crișan dela Lugoj. — Precum se vede, griji multe și variate. Să cerem peste ele binecuvântarea Domnului!

Școală creștină

Glasul instinctului național — Distanța dintre vorba și fapta ministerială — Cerem dascăli de religia copiilor

(=). Avem mereu scandaluri la ordinea zilei. Nu din cele obișnuite; ci mari, răsunătoare. Scumpele noastre odrasle din școală, glorioasa armată, marii granguri ai politicii își fac, în furnizarea lor, concurență inegală și neloială.

Țara privește când scârbită, când încrămențită de groază. Spre norocul ei, de altfel. Se împlinește aci vorba franțuzului: e bună la ceva și nenorocirea. Ne silește să facem ceea ce altfel cam uităm. Deștepți și superficiali cum suntem, nu ne place să scormonim în adâncuri. Nu prea cercetăm cu temei resorturile vitale ale organismului național. Il învăluim în mușama treicoloră, îl acoperim cu țolul bătrânesc al »obiceiului pământului«, și ne vedem de treburi. Fiecare de a sa »învârteală«. — Izbucnește scandalul. Se face gaură în țol; se ridică un colț de mușama. Țara e silită să arunce o privire înlăuntru, în misteriosul cazan al vieții publice. — Rămâne îngrozită. Noroi și puroi moral. Putregai care miroase urit. Fenomene de descompunere.

În astfel de clipe de spaimă națională, ce să facem? Ceea ce făceau strămoșii la primejdii. Dăm buzna la biserică. Tragem clopotul în dungă. Cerem mai multă morală și mai multă religie. Pe toată linia. Mai ales în școală. »Pe lângă educațiunea națională — zice d. ministru al instrucțiunii, Dr. Anghelescu — educațiunea morală, educațiunea religioasă trebuie să fie una din preocupările speciale ale învățământului. Cele mai multe din scăderile pe cari le constatăm astăzi în societatea noastră, în special în tineret, se pot atribui acestei mari lacune a vieții noastre școlare«.

Bine grăiește d. ministru al școalelor. Recunoaștem în cuvântul lui însuși glasul de conservare al instinctului național care în clipe grele, ca omul la primejdie, are o uimitoare putere de-a vedea mijlocul de salvare indispensabil. — La treabă deci, fără amânare. Să dăm viață programului ministerial!

Bine și cum se cade, el nu se poate realiza decât în școala confesională. Numai acolo se poate da educație religioasă adevărată, serioasă, armonică. — De așa ceva însă la noi nu se aude. Trăim încă în plină febră și mistică etatistă. Nu îngăduim alt educator, decât Statul. — Rezultatele se văd și se spun. De către ministrul însuși. Dar la concluzia firească nu se ajunge.

Să căutăm deci a realiza ceea ce se poate. Să împlinim directiva ministerială în actuala școală de stat. Două lucruri se cer: program și personal didactic potrivit. Să i-se dea studiului religiei loc de frunte în învățământ. Mai mult: întreg învățământul, cu toate materiile, să fie clădit pe concepția de viață creștină. Prin

aceasta își va găsi și principiul armonizator, ideal și firesc. Un serviciu didactic imens pentru școala haotică de astăzi, care nu-și găsește echilibrul programatic cu nici un preț. În locul doi: dascălii să fie sufletul acestui program. Să fie credincioși, cinstitori ai bisericii lui Dumnezeu.

Care-i realitatea? Cu totul contrară gândului ministerial. Religiei i-se face loc tot mai puțin în școală. De o prefacere radicală a întregului material de învățământ în sens creștin, nici vorbă. — Iar dascălii și profesorii: tot cei vechi. Crescuți în vechiul spirit și atmosferă a lui Haret. Regulamentele prevăd, ce-i drept, anumite datorii ale învățătorului față de biserică. Acestea însă nu se prea țin. Și revizorii nu se prea interesează de împlinirea lor. Sunt lăsate la conștiința dascălului, pentru care prietenia cu preotul local adesea e stimulent mai eficace decât slova rece a regulamentelor.

Peste toate acestea mai este un neajuns supărător. De multe ori învățătorul nu e de religia copiilor. În aceste cazuri situația e de-a dreptul absurdă. Nici vorbă nu poate fi de împlinirea programului de mai sus. — Și în privința aceasta sunt ceva rânduiele timide date de minister. Același minister însă le-a uitat de mult și definitiv. Nu se mai încurcă cu ele. Vechimea, notele, inspecțiile, și sacrele intervenții politice sunt singurele criterii ce se iau în seamă la numiri.

Și încă o pupază, pe acest colac de inconsecvențe ministeriale. Aceasta: de lege pravoslavnică. De aceea nu grăim noi despre ea. Dăm cuvântul unui foarte bun ortodox și foarte bun cunoscător al stărilor dela noi: d. prof. universitar Valeriu Moldovan. Iată ce spune între altele, în »Patria« dela Cluj: »Multe tulburări și agitații au provocat în Ardeal și câțiva învățători veniți de aiurea, cari au început să facă proselitism confesional. Nu din convingere! Ci din speculație. În câteva sate au reușit să rupă din masa, omogenă sub raport confesional, pe vreo câțiva nemulțumiți, exoperându-le înființarea și dotarea din bugetul țării a unei noi parohii«. La care, bineînțeles, a fost numit popă d. învățător-apostol. — Este un adevăr dureros acesta, care mai dănuiește și astăzi. Și statul se pretează la acest joc. Care este însă periculos și nespuse de păgubitor.

În această privință cel puțin, trebuie să se facă dreptate și ordine deplină. Cât mai curând. Trebuie să avem pretutindeni dascăli de religia copiilor! Acesta este nu numai un desiderat just al nostru, nu numai o garanție a păcii confesionale, ci o cerință esențială a educației religioase proclamată de minister și recunoscută ca imediat necesară de țara întreagă.

Sunt în aceeași măsură interesate la realizarea ei toate cultele. Fiecare confesiune dorește să aibă dascăli de credința copiilor. Se poate face un acord și o înțelegere, care să aranjeze și dificultățile practice, de amănunt, privitor la școlile frecventate de copii aparținând mai multor religii. Se vor fixa norme și pentru acestea. Și nici criteriile administrative ale ministerului nu se răstoarnă. Se pot observa și pe mai departe toate. Dintre cei în drept însă, va fi numit la fiecare școală dascălul care e de religia copiilor. De religia majorității permanente a comunei și a școlii. — Numai așa va fi pace și numai așa se va putea face educație religioasă în școală.

Recenta conferință a Episcopatului nostru s'a ocupat și de această problemă. Se vor face intervențiile și stăruințele necesare pentru triumful acestor deziderate juste. — Nu mai trebuie s'o spunem, că Biserica noastră întreagă e zid în jurul Arhierilor. Și că pune astăzi în primul plan al preocupărilor și revendicărilor sale aceste probleme și aceste deziderate. Azi le cere din nou. La nevoie le va pretinde. — În interesul bineprimit al neamului însuși, care trebuie să se întoarcă la Dumnezeu, ca să nu cadă în ghiarele morții!

Serbări la Vălenii-de-Munte. În cetățuia spirituală a d. prof. N. Iorga s'au desfășurat, în 15 și 16 c. serbări preafrumoase și deosebit de impresionante.

S'a ținut congresul anual al *Ligii Culturale*. S'au evocat, în cuvinte simțite, marile vrednicii din trecut ale acestei instituțiuni, care a răspândit în toate colțurile românismului scântea de entuziasm patriotic al întemeietorului său. Și s'a fixat programul ei de viitor. Menirea ei este — a spus d. Iorga — să lucreze mai departe la înălțarea sufletului românesc, prin cuvânt, prin carte, prin școală. Despre școală prof. Iorga susține, că ea „ar trebui lăsată comunelor și inițiativelor private“, ministerului rămânându-i supravegherea și încurajarea. O concepție în care, credem noi, școala profesională încapă perfect de bine.

Tot cu acest prilej s'au deschis *cursurile „universității populare N. Iorga“* din Văleni, cari

acum au prăznuit un sfert de veac dela înflințare. Prilej care a meritat din belșug prezența la deschidere a ministrului instrucțiunii. Nu mai puțin meritate au fost cuvintele elogioase în cari d. Dr. C. Angheliescu a omagiat acest „altar de lumină“ a prof. Iorga, ca și toată activitatea marelui dascăl, care a creiat la Văleni o adevărată „Mecă culturală“.

Impreună cu toată suflarea românească, luăm și noi parte la această sărbătoare de înaltă spiritualitate românească și dorim ca opera dela Văleni să crească și să înflorească, spre binele neamului!

Impotriva hitleriadei. „Osservatore Romano“ din 16—17 Iulie comentează discursul lui Hitler din Reichstag. Pe cât de limpede pe atât de categoric. Și fără nici un menajament.

Două motive a invocat Hitler pentru justificarea asasinatelor: *rațiunea de stat* și „decorul“ țării. Oficiosul Vaticanului afirmă, că ele nu justifică procedura urmată. Vinovații trebuiau prinși și judecați. Cât de sumar, stăruințat, dar o judecată trebuia să li-se facă. Dacă în 1923, când Hitler a dat faimoasa „lovitură“ dela München, s'ar fi întrebuințat față de el metodele din 1934, capul național-socialismului n'ar mai fi ajuns să „salveze“ patria germană.

Expunerea cancelarului a fost, apoi, prea sumară. Victimele din 30 Iunie le împarte în: conjurați; cei cari au opus rezistență; și sinucii. Nu spune însă în care categorie cad măcar cel mai cunoscuți dintre suprimați. De pildă: Dr. Klausener. (Și, acum mai în urmă: Probst, președintele tinerimii catolice germane). La început s'a spus că s'a sinucis: ceea ce s'a dovedit fals. Dar e tot așa de sigur că nu încapă nici în celelalte două categorii, fiindcă în acest caz nu ar fi fost dat drept „sinucis“.

Și încă o observare. Asociațiile tineretului catolic, contrar prevederilor concordatului, au fost desființate. De dragul „unității germane“ au fost contopite cu toate celelalte. În acestea însă nu domnesc moravuri și moralitate care ar putea spori „decorul“ țării. A spus-o cancelarului însuși. Atunci? — Episcopatul catolic german își va ști face datoria în ce privește creșterea tineretului!

O victorie americană

— Lupta împotriva filmelor rele —

De data aceasta victoria e morală, și pe un teren cât se poate de greu: cinematograful.

E vorba de impunătoarea campanie de voltată de *Legiunea decenței*, o mișcare pornită din inițiativa bisericii catolice americane pe care comitetul episcopatului însărcinat cu studierea acțiunii cinematografice — mai ales cu cea dela Hollywood — vrea s'o extindă în toate orașele Statelor Unite.

Legiunea decenței sabotează pe față numai orice producțiune cinematografică indecentă, ci și localurile unde se predau. Pentru acesta a silit industria cinematografică americană să-și trimită o delegație la comitetul episcopatului catolic, și nu de mult la Cincinnati, cu propuneri de forme după placul bisericii.

Documentul de bază care motivează întreaga acțiune a campaniei contra filmelor indecent este un raport scris de episcopul John J. Cantwell din Los Angeles. Acest raport este un adevărat document al vremii, bine să cunoaștem și noi câteva din temelii fundamentale.

Întâiu, două premise: Frecventarea cinematografului peste tot e foarte intensă. Mai în America îl cercetau mai anii trecuți săptămânal, în medie peste una sută milioane de persoane. Numărul acesta în urma crizei care a dat numai Americii actuale peste un milion de șomeri, s'a redus — în America — la 70 milioane de persoane, în timp ce frecvența cinematografulor din toată lumea menține fantasticul număr de 250 milioane de persoane, care cheltuesc prin aceasta în medie cam 150 milioane dolari la săptămână.

A doua premisă, care arată de ce campania catolică a pornit tocmai în America descrie supraproducțiunea americană. Căci la sută din totalul mondial al filmelor aparține Statelor Unite. Execuția lor tehnică, mecanismul lor și conținutul plin de un dramă aventuros și senzațional, le câștigă o enor-

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Pilda Portugaliei

Cum se reface o țară prin duhul și prin omul evangheliei

Citesc și eu, ca tot Românul imparțial, gazete. Dimineața, la amiază și seara. Așa după cum cere cursul vremii și sosirea trenurilor. De cele „independente“, firește. Fiindcă se pricep de minune să scarmene guvernul. Și nu-i tonic pe lume, care să te liniștească mai admirabil decât această nevinovată satisfacție cetățenească. Uși că-ți bate toba la poartă când îl iei de sus pe ministrul finanțelor, îl azeși negru pe alb că habar n'are de gospodăria țării și că mai bine-ar vinde ghete decât să umble prin strălănați după bani.

Și mai e ceva. Iți cade bine, ca român mai mult ori mai puțin creștin, să vezi că nu numai la noi e rău. Alții stau să ne întreacă. Că dacă la noi e Skoda, apoi la frații noștri francezi Stavisky nu se lasă mai pe jos. Iar Hitler îl face marși și pe cei cu filmele de detectivi. Și nu-i săptămână lăsată de Dumnezeu să n'al parte de astfel de plăceri senzaționale. Mereu se întâmplă câte-un scandal răsunător, se răstoarnă guverne, isbucnesc revoluții, răsar dictatori și se fabrică noul cămeș pentru gârzi și batalioane speciale.

De o vreme încoace însă începe a mă enerva un lucru. Nu găsesc nimic despre *Portugalia*. De ani de zile, nimic extraordinar. Ce s'o fi întâmplat? A înghițit-o Oceanul? Că doar acolo era patria clasică a revoluțiilor și răsturnărilor. Lovituri de stat ca acolo nu se puteau vedea nicăiri. Anarhia era constituția ei și cele mai variate crize o sgâlțâiau cu regularitate impunătoare. Acum nimic. Cum se poate una ca asta?

Enigma mi-a deslegat-o d. Lewandowsky, în „Revue des Deux Mondes“ dela 1 Iunie c. într'un articol intitulat: „O experiență de redresare — D. Oliveira Salazar, stăpânul de azi al Portugaliei“¹⁾. — Citesc și nu-mi vine să cred. Fiindcă, d. L. stă să răstoarne tot ce știam noi până acum. Spune nici mai mult nici mai puțin, decât că Portugalia e pe punctul de a deveni una din țările cele mai fericite, mai prospere, mai ordonate și mai bine administrate de pe glob. Și că această transformare, ca din basme, a făcut-o un „vrăjitor“ care se cheamă Oliveira Salazar, actualul ei premier. — Ce minune o mai fi și asta? Să cercetăm mai de aproape, pe urmele d. L.

Să înviem puțin trecutul apropiat. Domnul Carlos a urcat tronul în 1889. Asasinat la 1 Febr. 1908, împreună cu moștenitorul tronului. Un fiu al său se proclamă rege. Renunță la tron

¹⁾ Rezumat în „L'Ami du clergé“. No. 26 din 28 Iunie 1934.

în 1910 și se proclamă republica. De atunci voluții multe (în special în 1911, 1912, 1913, 1927). Toate pornesc din situația economică financiară dezastruoasă a țării.

Acum, din 1928 e liniște și pace. O încercare revoluționară în 1931 s'a liniștit ușor. Președintele, general Carmona ține ordinea publică și lasă pe ministrul său de finanțe să lucreze liniștit. Aici e secretul: acest ministru de finanțe O. Salazar e marele vrăjitor care a schimbat țara.

O. Salazar e fiu de țăran. De 45 ani pregătit, întâi, de preoție. S'a oprit la drepturi, pentruca să se trezească în 1916 profesor de economia politică la universitatea de Coimbra. Savant și aschet, cucerește reputația tinerimii universitare. Se aruncă în vâltoarea luptelor religioase. Este unul din fruntașii înfricați ai catolicismului, prigonit cu fierul foc de demagogia anticlericală. Intemeiază „Centrul catolic“ portughez. Scrie în gazeta „Mai ales, la „As Novidades“, care combattează viguros anarhia politică și morală. — Așa ajuns cunoscut, respectat, iubit.

Așa a fost chemat, la 1928, să rezeze finanțele țării. Și a reușit perfect. Toate bugetele lui, din 1928 încoace, se închid cu excedente reale de 40—285 milioane escudos. Deși rambursat până acum 1900 milioane doliari flotante, stinse definitiv acum, la 30 Iunie, Cassa Generală a redus datoria țării dela 247 milioane. Cursul datoriilor externe

trece pe toate piețele lumii. Așa încât în fiecare an se fabrică în Statele Unite 480 filme sonore lungi — pe cele mute nu le mai caută nimeni — și vreo 500 pelicole scurte.

E adevărat că supraproducțiunea aceasta — ca ori care alta — a dat în cap producătorilor, dintre cari mulți au falimentat, dar a isbit mai ales fără cruțare în mii de suflete, și cine știe în câte iremediabil.

Ecranul e totdeauna educativ: în bine ori în rău. Și în răul oricât ar fi de bizară expresia, căci uneori se lucrează sistematic pentru imoralizare. Or, mult înainte de a se introduce filmul sonor, o bună parte din producțiunea cinematografică era de-adreptul vulgară, aptă de-a provoca mai ales în populația americană o adevărată prăbușire morală. Înainte cu vreo 5—6 ani s'a ridicat o undă de condamnare destul de puternică contra acestei înrăuriri. Inițiativa protestelor a avut-o un grup de bisericiani protestanți. Dar pe când să se desvoalte acțiunea lor, iată că apare filmul sonor. Acesta, prin puterea lui de acțiune asupra alor două simțuri, a avut o influință covârșitoare asupra publicului. Și dacă ar fi fost bun! Dar de foarte multe ori dorința câștigului provoca o adevărată întrecere între diferitele case cinematografice, care se sileau să captiveze publicul printr'un senzațional care devenea adesea frivol. Mai bine de 25 la sută din întreaga producție cinematografică e exhibiția unui sentimentalism germinator de cel mai deșanțat senzualism. Plasând toată chestiunea pe teren freudist, încearcă să dea spectatorilor-ascultătorii o concepție sul generis despre viață, o concepție de bucurie parazită cultivată pe secrețiunile plăcerii, concepție areligioasă și adesea antireligioasă. Toate problemele mari: căsătoria, curățenia, sfințenia căminului familiar, sunt ridiculizate și devalorizate de scenele de divorț legalizat, de iubire liberă idealizată. Uneori parecă intenționat se încearcă insinuarea de anumite simpatii pentru violarea legii morale.

Afară de aceste aberații sexuale, multe filme promovează criminalitatea sau glorificarea gansterilor prin tot felul de aventuri, lucruri ale căror efecte s'au văzut și se văd și la noi,

în măsura de a se putea afirma în numele legii că mobilul unei crime — vezi cazul Popoviciu — e numai *aventură*: asta e concepție despre viață!

Răspunzători pentru aceste crime sunt mai întâi Evreii, căci aproape toate casele de filme sunt proprietatea lor. Dar mai vinovați sunt cei cari execută rolurile: artiștii, vedetele pe cari aproape toată literatura îi preamărește, și dintre cari 75 la sută sunt fără nici o credință. Mai vinovat e cel ce scrie textul. Și vinovați sunt toți scriitorii cari susțin aceleași argumente contra bisericii, contra căsătoriei, a castității, a familiei, când descriind scene cu amănunte, când începând cu glume de bordeiu, așa încât tinerii mai ales abia apucă să și vadă la cinematograful ceceace aud în societate.

Sigur, nu toate filmele sunt rele. Uneori chiar și intențiunea caselor producătoare e bună. Așa a fost cazul în 1931 când asociația lor a adoptat *Codicele moral Hays*, scris de P. Danil A. Lord S. J. Dar repede s'a dat uitării. Dar, scrie tot raportul episcopului Cantwell, măsuri energice, eroice chiar, trebuie luate fără întârziere, căci un ceas de cinematograful rău poate strica rodul mai multor ani de educație bună.

Acest document al episcopului Cantwell a silit aproape toată industria cinematografică americană să se decidă și să promită o auto-revizuire, așa încât 90 la sută din filmele ce se vor elabora în America vor fi controlate. Comitetul catolic însărcinat cu chestiunea aceasta a publicat în cosecință o declarație, care constată răzgândirea industriașilor ecranului prin colaborarea credincioasă a catolicilor și a unii foarte mare număr de necatolici.

La mișcare a aderat și doamna Roosevelt, care a ținut în chestiune un discurs la radio în 11 Iulie c.

La fel a scris o epistolă de felicitare și de adesea Arhiepiscopului din Cincinnati și rabinul șef Dr. David Philipsohn, care l-a adus la cunoștință că atât în consiliul sinagogelor din America, cât și la adunarea conferinței centrale a rabinilor americani s'au făcut proteste energice contra filmelor rele, prin câte o moțiune hotărâtă.

Tot așa sunt știri din Calcutta, că zeloasa campanie începută în toată India de jurnalele catolice contra filmelor rele a primit adesea unei puternice asociații necreștine, motivată prin faptul că indienii își formează idelle asupra civilizației apusene cât și asupra creștinismului, pe care îl compromit filmele imorale, chiar din frecventarea filmelor. De aci concluzia: luptă unitară contra răului comun. „Mai importantă-i moralitatea unui popor, spunea directorul numitelor asociații, decât prosperitatea unei industrii. Nu se poate deci permite prosperarea industriei cinematografice în detrimentul fiilor și al ficelour noastre“.

Iară noi? Indienii ne-au întrecut...

L. Chinezu

Danii marinimoase. În *Dala* (Târnava Mică) credincioșii noștri sunt în adevărată diasporă. Tari și mari sunt acolo măghiarli reformați. Ai noștri, fac totuși toate jertfele și toate opintirile să se ridice. Vreau să-și pună în rând biserica ce cade și casele parohiale dărăpănate. Cu tot sacrificiul însă, puterile nu ajung. Au apelat deci la ajutorul înțelegător al fraților, prin „România Nouă“ din 16 Mai c.

Cu toată vremea de criză, s'au găsit totuși inimi milostive. Petrecând în Cluj în concediu de boală, pâr. Băcel s'a întors acasă cu următoarele contribuțiuni: *Câte 500 Lei au dat:* Dr. Alexandru Valda Voevod; Decanatul Fac. de Medicină Cluj; Rectoratul Universității Cluj; Dr. Romul Bollă, profesor. — Urmează: Dr. Valer Pop, avocat, *200 Lei*; Prof. Sabin Cloran, director B. N. R. 140. *Câte 100 Lei:* Nic Negruțiu, director de liceu Dumbrăveni; Dr. Alex. Vamoșiu avocat Dumbrăveni; Alexandru Borza, prof. univ. Cluj; Dr. Hațegan Emil f. ministru; Dr. Aurel Socol, avocat; Dr. D. Olaru, farmacist; Dr. Cătunean C. Ioan, prof. univ.; Patria, Cluj; Liceul romano-catolic; Di Ștefan Pop; Dr. Domșa Cornel, avocat; Liviu Pop, medic. — *Cartea Românească 60 Lei.* — *Câte 50 Lei:* Dr. Goina Teodor, farmacist; Banca Comercială; Dr. Ioan Goia, prof. univ. Septimiu Popa, director la „Foala Noastră“. *Câte 40 Lei:*

ridicat dela 48 la 75. — Toate acestea fără să fi uitat o clipă, că finanțele nu sunt scop, ci mijloc. De când le chivernisește el, s'au refăcut drumurile, s'au mărit porturile, s'au ridicat școale nenumărate, se organizează aviația comercială, un plan grandios decenal, de lucrări publice, este în curs de execuție.

Țara a văzut în curând, că O. S. nu e un simplu „finanț“. E croit din stofă mai bună. L-a făcut *prim-ministru*. Astăzi este stăpânul nediscutat al țării. Iubit de cetățeni și de Președinte, care nu e gelos de loc de gloria primului ministru. Fiindcă acesta, la rândul-i, n'are alt scop decât să întărească ordinea, pacea și prosperitatea țării: „Sunt un simplu profesor — spune el — care dorește să contribuie la fericirea țării sale“.

Două lucruri l-au ridicat pe acest „simplu profesor“ atât de curând așa de sus și dau muncii lui atâta rodnicie: *talentul* său necontestat și, mai mult și mai întâiu decât talentul, *sfințenia vieții*. O. S. este „un sfânt devenit om de stat“. Catolic practicant și aschet. Este mai pe sus de toate un desinteresat, modest, om al datoriei, un mare muncitor și o inimă aprinsă de dorul de-a face bine. Trăiește solitar, cu totul retras de lume. „E cu puțință pentru un ministru — spune el — să meargă în toate părțile, să prezideze banchete, ceremonii, solemnități, să apară la toate serbările și recepțiile? Unde ar mai găsi timpul necesar pentru a-și împlini slujba, slujba

sa? De altfel, omul de stat care vrea să fie drept, care pretinde să înolască mentalitatea unei țări, nu trebuie să-și simtă mâna tremurând când trebuie să ia o dispoziție care poate fi favorabilă ori prejudiciabilă omului pe care îl cunoaște de aproape, la a cărui masă se ospătează, cu care vorbește în cabinetul său“.

Iată concepția sa despre slujba de ministru. Și o aplică cu rigoare de pustnic. Călătorește pe tren plătindu-și biletul. Merge singur, fără secretar, fără surle și fanfare. Chiar și când merge în inspecții sau oficial. Totdeauna inopinat și nesărbătorit. În tren, călătorii discută, lângă el, toată politica. De multeori laudă pe primul ministru, și nici prin cap nu le trece că omul cu fața uscată, asetică, cu privirea vie, cu părul încăruntit prea de vreme, din capul băncii este chiar el: Ol. Salazar!

Cetățenii nu-l prea cunosc. Nu umblă în propagandă. Nu ține audiențe șgomotoase. La minister stă de vorbă cu directorii și atâta tot. Administrația trebuie să mergă de așa, ca cetățenii să n'albă ce căuta la minister.

Are autoritatea morală de-a cere dela toți funcționarii și cetățenii: cinste, economie, sacrificii, muncă, modestie în pretenții. Fiindcă el e pildă tuturor. Plata lui: 5000 escudos. Nici un ban mai mult. N'are automobil. Își plătește trenul. — Odată, în fața ministerului, și-a frânt piciorul. Clinică, operație, tratament.

Guvernul vrea să suporte cheltuiala de 8500 esc. Refuză. la bani împrumut și plătește singur. — Și totul din adâncă, sinceră convingere. Așa crede el că trebuie să fie un slujitor al țării. Pentru că se simte răspunzător lui Dumnezeu de fiecare faptă a sa și de fiecare zi din viață.

Și nimic nu-l poate clăti din calea convingerilor sale. Nu caută popularitatea. N'a voit să fie ministru. „N'a conspirat — scrie prefața unei cărți închinată lui — n'a comandat nici un grup, n'a strigat, n'a biruit nici un adversar prin forță organizată ori revoluționară. Nu se sprijinește, la aparență, pe nimeni și se adresează adesea națiunii, entitate prea abstractă pentru a fi un sprijin eficace. Il este cu totul indiferent, că rămâne ori pleacă. Rămâne totuși de atâta vreme. Și atât de liniștit, încât își vine să spuie că n'are de gând să mai plece nici odată“. — Iată, dară, singura și adevărata lui putere: *forța morală*. Asta îl ține. Domnă perfect contingențele cu conștiința absolutului care-l călăuzește permanent. Liniștește furtuna cu seninul etern al religiei sale.

De aci și-a scos el, în ultima analiză, și cele mai sănătoase inspirații de reforme și de guvernare. A voit să vadă *morală stăpân și în politică*, și în gospodăria țării, ca și în viața particulară. În finanțe n'a fost un prestidigitator. A făcut și a impus economii severe, a pretins sacrificii și restrângeri, a dus cinste și corectitate nemiloasă în toată gospodăria pu-

Gheorghe Morolanu, rector la Acad. Com.; Dr. Eugen Dunca, prefect; Dr. Tralan Gherman, avocat; Dr. Popoviciu, medic; L. Chirilă, dir. la șc. comercială; Dr. Petri, medic; Corneliu Schiau f. subrev. șc. *Câte 30 Lei*: Dr. Hintz farmacist; Farmacia „Apostol”; Alex. Anca, comerciant; Dr. Augustin Rusu, avocat; Dr. Băbușiu, doctor asistent; Dr. Vasilescu, medic căpitan. Of. Poștal Cluj, 20 Lei.

Tuturora, curatoratul din Daia le aduce, pe această cale, cele mai călduroase mulțumiri; rugând totodată pe cea ce pot, să nu pregete a-și înscrie numele lor în continuarea acestei liste. Dumnezeu le va răsplăti jertfa.

Simplu și cu efect. Țara s'a cutremurat în fața crimelor săvârșite în timpul din urmă. Sămânța lor s'a dezvoltat mai ales în tainicile comploturi, în diferite societăți secrete. Era firesc și necesar ca Corpurile Leguitoare să apere țara pentru viitor de aceste tainice răsadnițe a crimelor. „Unirea” scrisese, că în Cameră era vorba să se oprească și cea mai puterică dintre toate societățile secrete: *francmasoneria*. Ea este deosebit de primejdioasă, mai ales pentru armata noastră. Un militar de rang inferior, în francmasonerie poate fi șeful unui militar de rang superior și îl poate da ordine, răsturnând toată ierarhia armatei. E ușor de înțeles ce urmează dintr'o asemea stare de lucruri. — Legea primită din partea Parlamentului este însă croită așa, încât francmasoneria rămâne neatinsă. Așa că pericolul desorganizării în armată rămâne și el neatins.

Mintea sănătoasă a unui popor nordic, cu înaltă cultură, a rezolvat problema francmasoneriei cu mult mai simplu, și cu succes netăgăduit. Cu data de 16 Iunie zărele nordice aduseră vestea dela Helsingfors, capitala Finlandei, că comandantul armatei finlandeze a dat din partea sa un *ordin*, ca nici un *ofițer de ai lui să nu facă parte de francmasonerie!* — Scurt și cu efect!

Și nu e vorba de o țară „întunecată” și „reacționară”. Am putea fi mândri, dacă la noi cultura ar fi la înălțimea poporului finlandez. De demult nu s'a analfabeți în țară. Ho-

știle, cel puțin înainte de războiul mondial, erau necunoscute. Lângă ușa fiecărei primării, în oraș și la sat, este o scândurică cu cule. Cine a pierdut ceva se duce ziua următoare să vadă, dacă nu cumva obiectul pierdut se află pe unul dintre culele scândurelei. Și de cele mai multe ori îl găsește. Aș putea aduce exemple concrete și din experiența mea. — Felicită țara! De ce să nu fie însă așa și la noi? Adevărat, în Finlanda școala și familia lucrează energic pentru simțul cinstei în sufletul copilului. Furtul este arătat mereu tuturora ca o mârșevie scârboasă. După sfânta slujbă făcută odată la Viborg, oraș în sudul Finlandei, mă dusei cu o birjă la gară, dar pe drum intrai într'o casă catolică. Rugai pe birjar să ia seamă de geamantanul meu. Omul răspunse supărat: „Oare gândiți cumva, că sunteți la Moscova? Aici nu sunt hoști!”

Felicită țară. Ar putea fi și la noi așa: fără francmasoni, fără analfabeți și fără hoști! (Păr. Felix Wiercinski, S. I.)

Știri mărunte

Conferență episcopescă. Marți și Miercuri, 17 și 18 Iulie c. PP. SS. Arhieriei ai bisericii noastre au ținut o importantă consfătuire, la reședința mitropolitană din Blaj. Lucrările conferenței le facem cunoscute, pe scurt, la alt loc al gazetei. — Tot timpul petrecerii lor în Blaj, Înălții Arhieriei sufragani au fost oaspeții Păr. mitropolit Vasile.

Personale. Preaven. Ordinariat Arhidiecezan a numit de paroh-protopop la București pe păr. Dr. Vasile Aftenie, profesor al Academiei noastre de teologie. — Felicităm cu toată căldura pe tovarășul și colaboratorul nostru pentru încredințarea deosebit de frumoasă, dar și de grea răspundere, ce i-s'a dat. Facă Domnul ca munca lui să ducă spre realizare marile speranțe cu cari privește biserica întreagă spre întâia noastră parohie!

— Același a numit pe păr. Ioan Popeneciu (Blăjel) paroh în Crăciunelul de jos; pe păr. Eugen Bârsan din Cacova adm. parohial la Te-

blică, a făcut lumină și ordine de bun gospodărie care nu cheltuește mai mult decât are. Atâta tot. Asta însă urmată ferm, consecvent și vreme îndelungată. Așa revine încrederea și cu ea creditul.

Pentru asigurarea continuității, a liniștii interne, a aplicării legilor, s'a văzut nevoit să dea o nouă constituție țării. — Președintele republicii, ales pe 7 ani, are în mână toată puterea ordinii publice. El numește pe primul ministru, care își alege singur colaboratorii. Adunarea deputaților, cu 90 aleși prin sufragiu universal, face legi și controlează administrația. Nu schimbă însă guvernele, răspunzătoare numai președintelui. Senatul este înlocuit cu o cameră a corporațiilor, cu rol consultativ. — Un regim, deci, care scade nițel din exagerările parlamentarismului democrat și deformat, întărind autoritatea executivă. Totuși nu în măsura în care o fac așa numitele regimuri „de autoritate” de alurea. Salazar este aderent al libertăților cetățenești și detestă apelul continuu la forță și la violență a fascismului ori nazismului. Pretinde însă, cu mână tare, observarea strictă a legilor. Nici socialism, nici fascism. Ci un regim de autoritate părintească, de stăpânire a dreptății și a iubirii. Numai o democrație, ridicată pe tememeurile morale ale religiei, este bună și demnă de om.

În plină armonie cu aceste principii este și politica lui externă: pace și armonie între popoare, născută din aplicarea severă a drep-

tății și moralei creștine și în raporturile internaționale. Fără aceasta, nu plătesc nimic tratatele și contractele făcute pentru a trage pe sfoară pe celalalt.

Concluzia lui Lewandowski: Portugalia este pentru celelalte țări „pilda unei națiuni care se tămăduiește prin revenirea la metodele sănătoase ale economiei și reformei moravurilor administrative, sub un guvern care știe inspira încredere și care nu trebuie confundat cu regimurile de arbitrar și de forță”.

Sufletul acestei cărmuirii pilduitoare este marele catolic Oliviera Salazar, „sfântul devenit om de stat”. — Invățătura se impune dela sine.

A. Mireanu

Minuni la Lourdes. »Journal de la Grotte de Lourdes», publicația oficială a biroului de constatări medicale dela celebrul loc de grații extraordinare, publică noi cazuri de vindecări miraculoase definitiv recunoscute. — În 3 Iulie s'a confirmat tămăduirea deplină a dș. Elena Perderau, care s'a dus la Lourdes în Iulie 1933 bolnavă în ultim grad de tuberculoză. — Sora Geltrude, din congregația »Surorilor ospitaliere a Institutului Sf. Ioan și Elisabete» din Bruxelles, s'a vindecat în 4 Iulie 1933 de ulcer stomacal declarat incurabil de știința omenească. — Es geschehen noch Wunder!

leacu (distr. Reghin); iar părintelui Teodor Abrudan din Cisteiu (Blaj) i-a dat distincția de viceprotopop onorar.

— Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit pe păr. Paul Silaghi, din Recea, paroh la Viile Satu-Mare; pe păr. Vasile Breban, delegat serviciul administrativ, adm. parohial la Recea (distr. Baia-Mare); iar pe păr. Gavril Ardeleanu, nouhirotonit, administrator la Cămărzana (Țara Oașului), parohul căreia, păr. Mihail Demeter, a fost trecut în deficiență pe data de 1 Iulie.

Primiri la teologie. Ultimul cercle arhidiecezan deschide concurs pentru primirea la Academia și Seminarul teologic din Blaj, pe data de 15 August. Extras de botez; certificatul de naștere; diplomă de bacalaureat (sau o dovadă autentică a școlii despre rezultatul examenului de bacalaureat) cu nota din religie și purtarea morală; certificat medical și o declarație a părinților obligându-se a restitui Seminarului toate cheltuielile de întreținere la care că petentul ar părăsi școala din vina sa. Taxa de întreținere pentru anul 1934—35 este de 4000 Lei. — În condițiuni asemănătoare se vor face primiri la teologie și în eparhia Maramureșului, petițiunile trebuind înaintate la Baia-Mare până la 22 August. O dispoziție cât se poate de norocoasă mai cere aci și un certificat de purtare dela parohul și profesorul de religie al candidatului. Aceste certificate sunt confidențiale și se trimit, la cererea petiționarilor, direct Ordinariatului, având parohul și profesorul să dea, pe conștiința lor preoțească, toate informațiile utile despre candidați.

Grija pentru cei regăsiți. Marea risipire rusească a dus pe mulți din cei exilați la biserica Domnului. În Paris, Bruxelles și Berlin numărul acestor fii reveniți la matcă este atât de important, încât constituie parohii independente, cu biserică proprie. La Viena până acum se închinau în biserica Sf. Barbara. Acum li-s'a dat admirabila capelă barocă Heiligenkreuz. Cu mare solemnitate a fost introdus în oficiul de paroh păr. G. Tzebrikow, transferat aci dela Bruxelles. — Parohia rusească-unită din Viena s'a întărit prin aceasta considerabil.

Consiliu de miniștri în mănăstire. Guvernul ungar a ținut săptămâna trecută un important consiliu de miniștri. Ca să poată discuta în plină pace și reculegere, sfatul l-a ținut în mănăstirea din Panonhalma, un vechiu bastion al culturii ungurești, cadru cum nu se poate mai potrivit pentru adâncirea grelelor probleme etice, sociale și economice din program. Într-o ședință, miniștrii au luat parte și la practicile religioase cotidiene ale călugărilor.

Locale. Dumineca viitoare, a noua după Rusalii, va predica în catedrală păr. Ion Pop-Câmpeanu, profesor al liceului »Sf. Vasile».

— Dumineca trecută s'a ținut congresul de constituire a organizației Romilor din Târnava-Mică. În fața numeroaselor delegații venite din toate părțile și în prezența »voevodului» însuși, d. avocat Lăzurică, s'a făcut întâi sfințirea steagului organizației, pe Câmpul Libertății. Fruntașii au tâlcuit, apoi, în cuvântări interesante, rostul întregii mișcări de emancipare a Romilor. S'a accentuat, între altele, că fiecare membru trebuie să-și ție cu credință legea în care s'a născut. — După adunare a fost masă comună, iar seara festival artistic în sala hotelului »Univers».

Ingineri catolici. Cea dintâi școală de ingineri din Franța se cheamă »Ecole Centrale des Arts et Métiers». Are 841 studenți. Sunt între ei, firește, și necatolici destui. Dintre catolici 356 sunt înscriși în »Uniunea socială a inginerilor catolici»; 200 se cuminecă în fiecare primă Vineri a luni; mulți fac cateheză în cartierele de muncitori și toți colaborează la diferitele »opere» religioase ale parohiei.

Liceul gr.-cat. român de băeți — Blaj

Nr. 683—1934

Aviz școlar

1. Primirea în liceu se face în baza unei cereri, care se va adresa Direcțiunii liceului până în ziua de 31 August. Cererea trebuie să fie timbrată cu 7 Lei și 1 Leu de aviație. Cererile de înscriere, cari nu vor fi timbrate, ori nu vor fi prezentate la termen, nu se vor lua în considerare.

Cereri de înscriere trebuie să înaltimeze și elevii cari au mai frecventat la școala noastră.

Elevii cari cer pentru primădată înscrierea la liceul nostru, vor alătura la cerere următoarele acte: a) *Certificat de studii* dela școala unde au urmat anul trecut; b) *act de botez* dela preot; c) *extras de naștere* dela matriculantul civil; d) *certificat de revaccinare*; e) *act de cetățenie*.

Elevii cari au urmat în anul trecut la Liceul nostru vor alătura la cerere numai *Avizul școlar*.

Cererile cari nu vor avea toate documentele cerute de regulament și specificate mai sus, nu vor fi luate în considerare.

Elevii cari cer primirea în clasa I vor face *examen de admitere*. Examenul constă din probe scrise și orale la I. română și o lucrare scrisă la matematică, din materiile cl. IV primare. Taxa examenului este 80 Lei.

În cl. I. vor fi înscriși numai elevii cari la 1 Septembrie a anului curent au vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și cel mult 13 ani.

Elevii *corigenți* vor înainta cerere de admitere la examenul de corigență. După trecerea examenului de corigență vor înainta cerere de înscriere în liceu.

Elevii *repetenți* vor cere înscrierea în liceu tot până în ziua de 31 August, plătiind și o taxă specială de 500 Lei. Tot până la această dată se vor înainta și

Cererile de înscriere la *examenul de admitere în cl. V*, precum și cererile de înscriere la *examenul de bacalaureat*, sesiunea de toamnă. Taxa examenului de admitere în cl. V este 150 Lei.

Examenele de admitere în cl. I. se vor ține în 10 Septembrie; examenele de corigență, integrale și de diferență în 11 și 12 Septembrie; examenele de admitere în cl. V în 12 și 13 Septembrie; examenul de bacalaureat începe în 25 Septembrie.

Înscrierea definitivă și plătiirea taxelor se face în 14 și 15 Septembrie.

3. Taxele de înscriere sunt:

a) *curs inferior*, cl. I—IV: înscriere 225 Lei; taxă de construcție 200 Lei; taxă de frecvență 1000 Lei. Total 1425 Lei;

b) *curs superior*, cl. V—VII: 225 Lei; taxă de construcție 300 Lei; taxă de frecvență 1200 Lei. Total 1725 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență se plătesc odată la înscriere. Rata II din taxa de frecvență se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1935.

Elevii de altă confesiune plătesc taxe speciale.

4. Pentru primirea în Internat se face cerere specială, adresată Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj până la 15 August. Condițiunile de primire în Internat se publică separat.

5. Cvatire în oraș nu se pot angaja fără aprobarea Direcțiunii.

6. Cursurile încep în dimineața zilei de 16 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

DIRECȚIUNEA**Liceul de fete gr.-cat. român din Blaj****Aviz școlar****Pentru părinții cari doresc să-și înscrie fiicele la Liceul de fete gr.-cat. român din Blaj**

1. Înscrierea în liceu se face în baza unei cereri de înscriere, timbrată cu 8 Lei și 1 aviație. Acestea cereri se scriu de către părinți sau reprezentanții legali ai elevelor și se adresează Direcțiunii liceului.

Cererile de înscriere se prezintă personal sau se trimit prin poștă, între 25—31 August. În caz că se trimit prin poștă, se va alătura un plic adresat și timbrat gata, pentru răspuns. Cereri de înscriere trebuie să facă și părinții elevelor cari au mai frecventat la școala noastră.

Cererile de înscriere cari nu sunt prezentate la termen, nu vor fi luate în considerare. Tot asemenea nu vor fi luate în considerare cererile ce nu au toate documentele cerute de regulament și specificate mai jos.

Elevetele care cer pentru prima dată înscrierea în liceul nostru, vor alătura la cerere următoarele acte (în original): a) *extras de naștere* dela matriculantul civil (primărie); b) *actul de botez* dela preot; c) *act de cetățenie*; d) *certificat de revaccinare*; e) *certificat de studii* dela școala unde au urmat în anul trecut. Elevetele cari cer înscrierea în cl. I de liceu vor prezenta *Certificatul școlar* despre terminarea alor 4 clase primare, iar celea cari cer înscrierea în cl. II—VII și vin la noi dela altă școală, vor prezenta *copie matricolă* a ultimei clase promovate. Elevetele cari au urmat în anul trecut la liceul nostru, vor alătura la cerere numai *Avizul școlar* cu notele obținute la studii.

În clasa I a liceului vor fi înscrise numai elevetele care la 1 Septembrie a anului curent vor avea vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și de cel mult 13 ani. Direcțiunea poate aproba o dispensă de maximum o jumătate de an.

Elevetele care cer primirea în cl. I vor face un *examen de admitere*, care se ține în localul școlii în ziua de 4 Septembrie. Examenul constă din probe scrise și orale la limba română și matematică din materiile cl. IV primară. La matematică numai lucrare scrisă. Taxa examenului este 80 Lei.

2. Tot între 25—31 August se vor trimite și cererile de înscriere ale *repetentelor* (plătiind o taxă specială de 500 Lei); cererile de înscriere la *examenul de admitere în cl. V*, care se ține între 7—12 Septembrie, și cererile de înscriere la *bacalaureat*, sesiunea de toamnă, care începe la 25 Septembrie.

3. *Examenele de corigență* se țin în 14 Septembrie. Tot atunci dau examen și elevetele, cari din cauză de boală au fost silite să părăsească școala în trimestrul III al anului școlar precedent. Corigentele și elevetele cari fac examene integrale își vor prezenta cererile de înscriere după terminarea examenelor.

4. *Examenele particulare* (sesiunea Iunie—Septembrie) se țin între 5—7 Septembrie.

5. Pentru *înscrierea definitivă* părinții sau corespondenții lor autorizați se vor prezenta personal la școală, dimpreună cu elevetele, în zilele de 14—15 Septembrie (localnicii în ziua de 13 Septembrie) și vor plăti la Direcțiune următoarele taxe:

a) *curs inferior cl. I—IV*: înscriere 300 Lei; taxa de construcție 200 Lei; frecvența 1500 Lei. Total 2000 Lei.

b) *curs superior V—VII*: înscriere 300 Lei; taxa de construcție 200 Lei; frecvența 1700 Lei. Total 2200 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență (didactru) se plătesc deodată, la înscriere. Dela taxele de înscriere și construcție nu se dau scutiri nimănu. Scutiri de didactru se dau după trimestrul I (în Februarie) și pot beneficia numai elevetele de religie gr. cat. cu media generală cel puțin 7.50 și purtarea morală nota 10. Rata II din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1935.

Elevetele de altă naționalitate plătesc taxe școlare speciale.

6. Pentru *primirea în internat* se face cerere specială, care se va adresa *Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj*, până la data de 20 August. Condițiunile de primire se publică separat. Primirea în internat este condiționată de primirea în școală.

7. Părinții sau tutorii elevelor *nu pot angaja cvartire în oraș* fără aprobarea Direcțiunii. Un tablou al gazdelor admise se va afișa pe tabla de publicațiuni a liceului.

8. *Cursurile* încep în dimineața zilei de 16 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

Direcțiunea**Școala Normală gr.-cat. de învățători
B L A J**

Nr. 597—1934.

A V I Z

pentru părinții cari doresc să-și înscrie băieții la școala normală

În anul școlar 1934—35 Școala Normală gr.-cat. de învățători din Blaj va funcționa cu toate șapte clasele.

1. În clasa I se primesc absolvenți de patru clase primare, în vârstă de cel mult 13 ani împliniți. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii școlii, până în seara zilei de 6 Septembrie. La cererea legal timbrată, semnată de reprezentantul legal (părinte, tutor) al elevului, se vor anexa următoarele acte: 1. Extras de botez; 2. Extras de naștere; 3. Act de vaccină; 4. Certificat școlar; 5. Certificat comunal prin care să se arete numărul copiilor din familie, vârsta fiecăruia, precum și averea părinților.

2. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 7 Septembrie, la ora 8 dimineața. Examenul se va face din I. română și aritmetică, după programa clasei a patra primară. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieții deplin sănătoși și cu auz muzical.

3. Absolvenții cursului primar complet, cu 7 clase, pot fi primiți și în clasa II sau III normală, dacă vor face examen de diferență de clasa I sau II normală.

4. În clase II, III și IV se primesc, fără examen de diferență, și elevii dela licee și gimnazii.

5. În clasa V se primesc, în limita locurilor vacante, absolvenți de patru clase secundare (liceu sau gimnaziu), însă numai cu examen de admitere.

6. În clasele II—VII se primesc, în locurile vacante, și elevii dela alte școli normale, însă numai dacă On. Minister aprobă transferarea.

7. Taxa școlară pentru clasele I—IV face 875 Lei, iar pentru clasele V—VII Lei 1125, cari se vor plăti în două rate egale, la înscriere și în prima zi după vacanța de Crăciun.

8. Taxa internatului face 7000 Lei, cari se vor plăti în 3 rate, și anume: 3000 lei la înscriere, 3000 lei la 8 Ianuarie, iar 2000 Lei la 1 Aprilie.

9. Inscriverile se fac în zilele de 13 și 14 Septembrie.

10. Examenul de corigență se vor face la 13 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală. Corigenții vor plăti o taxă de 100 Lei de fiecare materie.

Mulțonorații domni preoți sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați, asupra acestui aviz.

Blaj, 16 Iulie 1834.

Direcțiunea

Școala Normală greco-catolică de fete, BLAJ

Condiții de primire

La Școala normală de fete, Blaj pe anul 1934—1935

In clasa IV normală vor fi primite eleve cari au reușit la examenul de clasa III liceu, gimnaz sau școala normală de fete.

Inscrierea se face până la 31 August a. c. la Direcțiunea Școalei Normale de fete, cu cerere timbrată.

Cererile de înscriere vor fi semnate de reprezentantul legal al candidatei, cu arătarea profesiei și locuința subscriitorului.

La cerere se vor anexa:

1. Extrasul de naștere și bolez.
2. Act de vaccină.
3. Certificat dela primărie, prin care se dovedește, că e fiica unui cetățean român.
4. Certificat de studii. Purtarea candidatorilor, notificată în certificatul de studii, va fi cel puțin »bună«.
5. Certificat dela perceptorul fiscal respectiv, în care se vor arăta amănunțit dările către stat, județ, și comună, ce le plătește reprezentantul legal. Acest certificat este vizat de Administrația financiară.

6. Un certificat dela primărie, prin care să se arate amănunțit numărul copiilor și vârsta fiecăruia, cum și averea reprezentantului legal.

7. Un certificat dela primărie sau autoritatea la care servește sau servit tatăl — dacă e funcționar de stat, județ sau comună. În acest certificat se vor arăta serviciile civile sau militare aduse statului în anii serviți.

Elevele schioape, gângave sau cu alt defect fizic, nu pot fi primite. (Cap. XXI, art. 452).

In clasa V-a normală. În acest an se vor primi eleve și în clasa V-a normală. Dacă numărul concurenților va fi prea mare, vor face toate examen de admitere din l. română, matematici (scris și verbal) din materialul clasei III resp. IV-a.

Examenul de corigență se țin în 13 Septembrie dimineața, la ora 8.

Inscriverile se fac în 13 și 14 Septembrie, iar cursurile încep în ziua de 15 Septembrie dimineața, la ora 8.

Ne reprezentarea la susnumita oră aduce cu sine sancțiuni: ca ore nemotivate și altele.

Taxe școlare: Lei 200 — Taxă de înscriere; Lei 200 — taxă de construcție; Lei 1500 — taxă de frecvență; Lei 100 — pentru stricăciuni și medic. Total 2000 Lei. Taxele se achită: la înscriere Lei 1400 — iar la întoarcerea din vacanța Crăciunului Lei 600 —

Toate elevele normaliste sunt obligate să aibă 2—3 bluze albe uniforme și costum național. Acelor eleve, cari nu le aduc aceste cu sine, le va procura școala pe spesele fiecăreia, sau le va transforma școala dacă nu vor fi confecționate conform prescrierilor.

Fiecare elevă trebuie să aducă un kg. lână albă spălată și scărmanată, pentru funcționarea în regulă a atelierului de vopsitorie și țesătorie a școlii.

În puterea legii în vigoare (Cap. XXI, art. 442) nici o elevă nu poate fi înscrisă la Școala Normală decât ca elevă a internatului. »Școalele Normale sunt internate« (Cap XXI, art. 242).

Elevele școalei noastre normale vor fi în Internatul școlilor secundare gr.-cat. din Blaj ale cărui condiții de primire se publică separat din partea Direcțiunii acelui Internat.

Direcțiunea

Școala comercială sup. gr.-cat. de fete. — Blaj

Condiții de primire

1. Primirea în oricare clasă a școalei se face numai în baza unei cereri de înscriere, timbrată cu 8 Lei și 1 Leu aviație, care se va adresa Direcțiunii până la 31 August. Cererea se va scrie de părinte, tutor sau corespondentul lor, cu arătarea profesiei și a locuinței. Se va alătura și un plic timbrat, cu adresa trimițătorului.

2. În cl. I a școalei se pot înscrie eleve cari au promovat 4 clase gimnaziale. Pot fi primite și eleve cari au terminat 4 clase normale, sau acelea cari au dobândit certificatul de absolvire gimnaziului (3 clase) conform legii inv. secundar din 1928.

Absolventele școalelor comerciale elementare vor fi primite numai în baza unui examen de admitere, prevăzut în ordinul ministerial Nr. 112531—1934.

În cazul că pentru cl. I se vor anunța mai mult ca 50 eleve, se va ține un examen de selecțiune, după programa gimnaziului, la l. română, franceză și matematici.

3. În clasele II, III și IV se primesc eleve cari au promovat clasele precedente ale unei școale comerciale superioare.

4. Elevele cari cer înscrierea în cl. I, precum și acelea cari vin pentru întâiaș dată la noi, vor alătura la cererea de înscriere: a) extras de naștere (dela primărie); b) certificat de botez; c) certificat de cetățenie; d) certificat de revaccinare; e) certificat școlar.

Cererile cari nu vor intra la termen, precum și acelea cari nu vor avea toate actele arătate mai sus, nu vor fi luate în considerare. Elevele cari au mai frecventat la școala noastră, vor alătura la cererea de înscriere numai avizul școlar din Iunie precedent.

5. Examenul de corigență se țin în ziua de 14 Septembrie, cu începere dela ora 9 dimineața. Tot atunci dau examen și elevele cari din cauză de boală au fost nevoite să părăsească școala în trimestrul III din anul școlar precedent.

6. Pentru înscrierea definitivă elevele se vor prezenta, însoțite de părinți, în zilele de 14 și 15 Septembrie după masă, cu începere dela ora 3, și vor plăti la Direcțiune următoarele taxe:

Inscriere 300 Lei, construcție 200 Lei, frecvență 1500 Lei. Total 2000 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență (didactru) se plătesc deodată, la înscriere. Dela taxele de înscriere și construcție nu se dau scutiri nimănui. Scutiri de didactru se dau după trimestrul I (în Februarie) și pot beneficia numai elevele cu media generală cel puțin 7.50 și purtarea morală nota 10. Elevele de altă naționalitate plătesc taxe școlare speciale. Rata doua din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1934.

7. Pentru primirea în internat, se face cerere specială, care se adresează Preavenratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj și se trimite până la 20 August. Amănunte se găsesc în prospectul internatului.

8. Părinții sau tutorii elevelor nu pot angaja cvartire în oraș pentru fiicele lor, fără aprobarea Direcțiunii.

9. Cursurile încep în ziua de 16 Septembrie dimineața, după invocarea Sf. Spirit.

Direcțiunea

Aviz școlar

Școala gr.-cat. de menaj Blaj

Curs elementar urban tip. A. cu 4 clase.

Se primesc în cl. I-a absolventele școalei primare; în cl. II-a elevele cari au absolvit cl. I-a secundară, gimnaziu, școală profesională sau normală.

Școala are de scop de a forma bune gospodine, maestre cari după absolvirea acestei școli vor face doi ani la Sibiu, Ploiești sau Iași, unde vor primi o diplomă de maestră de specialitate pentru școalele de menaj, fiind salarizate ca maestrele școalelor secundare.

Practica elevelor se predă înainte de masă în atelierul de bucătărie, spălat-călcăt, țesut, croitorie, lucru de mână. Partea teoretică se predă după masă dela 2—7 ore.

La această școală se primesc, pe lângă elevele ordinare cari după absolvire primesc o diplomă, și persoane cari vor să se perfecționeze la unul din atelierul: bucătărie, spălat-călcăt, țesut, croitorie și lucru de mână. Practicantele acestor cursuri, cari durează dela 3 luni în sus, vor obține o adeverință.

Elevele vor prezenta la înscriere următoarele acte:

Actul de naștere; actul de botez și de vaccină;

Certificatul de cel puțin 4 clase primare, certificat de sănătate, certificat de bună purtare, certificat de paupertate pentru bursiere.

Taxele pentru solvente: înscriere 500 lei; frecvență 1000 lei; internat 4000 lei; stricăciuni 250 lei.

Taxele pentru bursiere: înscriere 500 lei; frecvență 1000 lei; alimente 2000 lei; stricăciuni 200 lei.

Se primesc în fiecare zi înscrieri în toate clasele la Direcțiunea școalei.

Direcțiunea

Internatul „Vancean“ de băieți. Blaj

Nr. 67—34

Concurs

de primire la Internatul „Vancean“ de băieți

Preavenratul Consistor Arhiepiscopesc, cu ordinul Nr. 3.694 — 1934, publică concurs de primire pe anul școlar 1934—1935 la Internatul Vancean de băieți, cu termenul de 15 August 1934, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxele pe anul școlar 1934—35, sunt următoarele:

a) Taxa de înscriere . . . . . 500 lei.

b) » » » pentru elevii noi 700 »

c) » » întreținere . . . . . 9000 »

Taxa de întreținere se va putea plăti în 3 rate și anume: la începutul anului școlar: 3000 lei, 3000 lei la 1 Ianuarie 1935, iar 3000 lei la 1 Aprilie 1935. În cazul când în decursul anului școlar prețurile s'ar urca simțitor față de cele curente, Consistorul își rezervă dreptul de a impune o suprataxă corespunzătoare.

2. Nici un elev nu se va putea instala la Internat la începutul anului școlar dacă nu va achita în ziua de primire rata I-a întregă. Rectoratul va putea îngădui o amânare de plată a ratelor a II-a și a III-a, până la 1 Februarie sau până la 1 Mai.

3. Fiecare rată trebuie plătită în întregime chiar în cazul când elevul s'ar retrage sau ar fi eliminat în cursul trimestrului.

4. Trusoul necesar se compune din: saltea (sac de pae) și două cearcafuri (lepedee) de pus pe saltea; 2 perne și 4 fețe de perne; 1 țol sau plapomă și 2 fețe de plapomă; 2 lepedee albe de geolgiu de mărime 180 × 140 cm, pentru acoperirea patului; 1 palton de iarnă; 2

rânduri de haine; 6 cămăși de zi, 3 cămăși de noapte; 6 ismene; 1 pereche pantaloni de baie de culoare închisă; 4 șervete de masă; 4 ștergare; 6 perechi de ciorapi; 10 batiste; 2 perechi de ghete bune; 1 pereche de pantofi de noapte; 1 inel pentru șervet; 1 perie de haine; 1 perie de cap; 1 pieptene; 2 perii de ghete. Pe toate rufe și vesmintele cari se dau la spălat se va coase numărul ce se va indica în rezoluția de primire. Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu.

5. Părinții sau tutorii elevilor se vor obliga în cererea de primire să vor împlini exact aceste condițiuni.

6. Pentru toți elevii se va arăta în petiție: a) în care clasă liceală au să între ca elevi ordinari; b) dacă sunt corigenți sau repetenți; c) la care confesiune aparțin; d) situația socială a părinților: preoți, învățători, funcționari, agricultori, etc.

7. La cerere se va alătura și câte un plic timbrat (recomandat) purtând adresa exactă a petiționarului, pentru a se putea da răspuns de urgență, la 18 August.

8. Cei ce au merite pentru prosperarea materială ori morală a Internatului »Vancean«, la cerere, se vor bucura de favoruri, reducându-se taxa după putință și împrejurări.

9. Cererile se adresează Preaveneratului Consistor, dar se trimit deadreptul la Rectoratul Internatului.

Blaj, la 15 Iulie 1934.

I. E. Evrard
Rector

Internatul școlilor secundare gr.-cat. rom. de fete din Blaj

Condiții de primire

In Internatul școlilor secundare gr.-cat. române de fete din Blaj, (Liceu, Școala Normală, Școala comercială și Curs primar), pentru anul școlar 1934—35, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxa de întreținere pe întreg anul școlar 1934/35: Lei 11,000, — plus Lei 500 taxă de instalare.

Această taxă se va plăti în trei (3) rate și anume: a) Lei 4500— cu ocazia intrării în internat; b) Lei 4000— la reîntoarcerea din vacanța Crăciunului; c) Lei 3000— la reîntoarcerea din vacanța Paștilor.

2. Elevele vor aduce cu sine următoarele efecte: 1 saltea (lungă 1.80 m., lată 0.90 m.), 1 pernă, o plapomă de lână, 1 plapomă de vară, schimb dublu pentru pat, 1 covetură albă pentru pat, 4 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 12 batiste, 3 fuste de pichet și 3 de vară, 4 perechi pantaloni, două șorțuri de cloț cu mâneci, 2 perechi ghete de piele, 1 pereche pantofi negri, 1 pereche galoși, 1 costum de baie, 1 halat larg pentru dormitor, 1 palton de iarnă, 1 jachetă, 1 broboadă de lână, 2 perechi mănuși negre, 4 ștergare și un ștergar pentru bucătărie (care rămâne internatului), perii de ghete, 1 casetă complect aranjată pentru toaletă (cu săpun, perle și praf de dinți), 1 cutie cu ace de cusut, de siguranță, ață albă și neagră, de cârpit ciorapi.

Fiecare elevă este datoare să-și poarte uniforma prescrisă atât în zile comune, cât și în Duminici și sărbători. Uniformele se vor confecționa după indicațiile ce le va da Direcțiunea.

Deodată cu rezoluția de primire, până în 20 Aug., c. 1-se va trimite fiecărei eleve un număr. Acest număr va fi cusut la loc bine vizibil, pe toate lucrurile ce le aduce cu sine respectiva elevă. Pentru obiectele nenumerizate, ori cari nu sunt cuprinse în prospect,

Directiunea Institutului nu ia răspundere. Fiecare bucată de rufă va fi marcată așa, ca, împăturată fiind, să fie numărul bine vizibil. Nu-i voie să aducă elevele cu sine cărți, romane, reviste, broșuri, decât cele prescrise în programa școlii, nici metode de pian și vioară, afară de cele prescrise de profesor. Aflute astfel de cărți la eleve se vor confisca, precum și pudra, alflia, parfumurile, etc.

3. *Ținem să amintim, că Internatul este provăzută cu instalație de încălzire centrală, conductă de apă, baie comună, infirmerie, dormitoare și sale de zi, toate în condițiile cele mai igienice, și că nu numai conducerea și supravegherea, dar întreg serviciul de internat este împlinit numai de membrele Congregației de Surori.*

4. In Internat se poate lua instrucție de pian și vioară, ore de exercițiu, despre ale căror rezultat la finea anului școlar se va da examen în internat.

a) Instrucție de 1/2 oră tot la 2 zile, cu exercițiu zilnic de o oră, cu taxă de Lei 2000 la an.

b) Cursuri de vioară se pot face în următoarele condițiuni: instrucție de 1/2 oră, pe săptămână de 2 ori, și exercițiu zilnic de 1 oră, taxa anuală Lei 1500 —.

c) Cursuri de franceză (gramatică, conversație, literatură franceză). Incepătoarele vor plăti 100 Lei lunar, având 3 ore la săptămână, 130 Lei pentru cele cari au ceva noțiuni în limba franceză având 4 ore la săptămână; 200 Lei pentru cele cari pot face deja literatură franceză, cu 3 ore la săptămână.

5. Spre orientare comunicăm aici câteva puncte din Regulamentul Internatului:

„Elevele sunt datoare, necondiționat și fără nici o excepție, să observe orarul zilnic și ordinea internă a Institutului.

Fete logodite nu pot fi eleve ale internatului.

Elevelor le este cu desăvârșire interzis să poarte haine cu mâneci scurte, decoltate ori scurte; le este deasemenea interzis să-și taie părul, cu excepția elevelor din clasa I—IV, fiind toate elevele datoare să-și poarte părul simplu, potrivit unei eleve de școală.

Correspondența elevelor va fi riguros controlată. Ele vor scrie regulat părinților în fiecare săptămână odată. Correspondența de prios cu prietene și cunoscute e interzisă. Asemenea este interzisă, și se pedepsește cu eliminare din internat, orice corespondență secretă, respective expediată fără știrea superiorității. Pachete nu pot primi elevele decât adresate Direcțiunii Internatului. Alimentele se înapolază fără nici o excepție, nefiind nevoie de alimente străine. Internatul dă hrană suficientă, la dorința părinților dă și supra-alimentație, cu o cotă redusă.

Cercetarea elevelor în internat se poate face de două ori pe săptămână, Jola, între orele 14—16, și Duminica, între orele 14—17, însă numai din partea părinților și a persoanelor admise de Direcțiune. Elevele nu pot ieși din internat decât cu tata și cu mama lor, sau cu tutorul. Altă persoană nu le poate scoate decât dacă are act scris către Direcțiunea Internatului din partea părinților sau a tutorului. Eleva nu va putea merge în familie în oraș decât însoțită de stăpâna sau stăpânul casei, iar nici de cum nu însoțită de servitoarea casei, sau de vre-o colegă.

Elevele, cari doresc să petreacă vacanța de Crăciun și de Paști în familie, nu pot pleca din Internat decât însoțite de părinți, ori de o persoană împuternicită din partea părinților, prin scrisoare adresată Direcțiunii Internatului. Altfel eleva va fi însoțită în călătorie de o

persoană de încredere a Internatului, pe seama părinților.

In cursul anului școlar nu se dă voie elevelor să se depărteze de Internat la avize telefonice sau telegrafice.

6. Cererile de primire se vor adresa și trimite Prea Veneratului Consistor Arhiepiscopesc din Blaj. In cerere părinții vor declara că cunosc și că vor observa toate condițiile de mai sus. La cerere se va alătura: Certificat medical, și un plic provăzută cu adresa exactă și cu marca postală convenită, pentru trimiterea recomandată a rezoluției.

Se primesc în internat și copile de clasele primare.

Blaj, la 5 Iulie 1934.

Directiunea Internatului școlilor secund. gr.-cat. de fete, Blaj

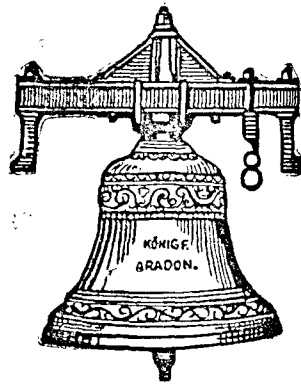
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile proprii licențiate

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

9

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război, efepuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

A apărut noua edițiune a LITURGHIERULUI

Crudo . . . . . 250 Lei

Legat întreg în pânză, aurit 340 „

LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ

Cețiți și răspândiți: „UNIREA“